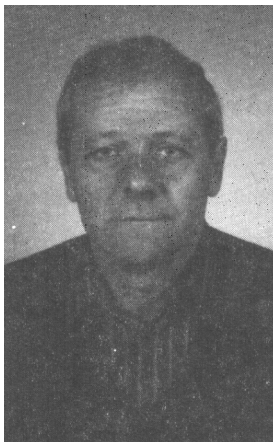

Новица Савић

КАД ОНАЈ ТАМО УМРЕ

Драма у два дела

НОВИЦА САВИЋ је рођен 10. 11. 1943. године.

Драма *Кад онај тамо умре* награђена је наградом Удружења драмских писаца Србије “Бранислав Нушић” за 2002. годину.

После свега што му се последњих година издешавало, још живи. У Београду.

Новица САВИЋ

КАД ОНАЈ ТАМО УМРЕ
Драма у два дела

ЛИЦА

ЉУБИЦА
ДАМЈАН
ДАРА
ИГОР
ВИОЛЕТА
СТЕФАН

ПРВИ ДЕО

Соба. У фојџели седи Љубица. Мучно ћући зурећи некуд у сџрану.

Уђе Дамјан, њен син. Дебео. Знојав

ДАМЈАН: Здраво, мама.

ЉУБИЦА: *(Не одговори му, ћући, као да га није ни чула ни видела)*

ДАМЈАН: *(Вади марамџу, брише зној са лица и враџа)*

Јеси ли излазила одјутрос?

(Пауза)

Каква је само напољу врућина! Није врућина, него пакао. А ја сам без кола, покварила се... Није што су се покварила, него што су мајстори скупи, а ја немам пара...

ЉУБИЦА: *(Ћући, савришено је не занима џо шџо он џрича, можда га засиџа и не чује)*

ДАМЈАН: Јел умро?

ЉУБИЦА: *(Најзад џодиџне главу, уџиџино се загледа у њега)*

ДАМЈАН: За њега питам. Јел умро?

ЉУБИЦА: Иди па види.

ДАМЈАН: *(Оде до враџа, али џамо засџане)*

Нека, касније ћу...

(Враџи се)

Ништа од синоћ нисам ставио у уста.

(Пауза)

Нисам доручковао! Гладан сам! Има ли код тебе нешто да се поједе?

ЉУБИЦА: Иди у кухињу па погледај.

ДАМЈАН: Важи.

(Иде на друга враџа, џамо сџане)

Јеси ли ти доручковала?

ЉУБИЦА: Нисам.

ДАМЈАН: Да и теби донесем нешто?

ЉУБИЦА: Сама ћу.

ДАМЈАН: Важи.

(Оде. Осиџави враџа оџворена. Off.)

Мама, па фриџидер ти је празан. Да ли ви у овој кући уопште нешто једете?

Љубица ћући. Дамјан се врайи.

ДАМЈАН: Нема ништа.
(Пауза)
Баш ништа.
(Пауза)
Само пола киле хлеба тврдог ко камен, човека њиме можеш да убијеш.
(Нервозно крене по соби)
Па, јел ви у овој кући гладујете?

Љубица ћући.

ДАМЈАН: Не може тако да се живи, не може човек гладан.
(Заусћави се пред мајком)
Дај ми паре да идем нешто да купим. Бар два бурека, за мене и за тебе. И два јогурта.

Љубица ћући, игнорише га.

ДАМЈАН: Немаш?

Љубица, исћо.

ДАМЈАН: Немам ни ја. Ни филера. Нисам имао ни за градски аутобус, па сам се шверцовао, све време сам се тресао у страху да ће налетети контрола. Идем да видим шта је са њим.
(Оде до врайа, оћвори их, али само закорачи у друћу собу, не улази у њу. Врайи се)
Дише. То значи да је још жив. Не знам само због чега си ме онда звала. Кад си ми се јављала имао сам утисак да је већ све готово.
(Оћей се заусћавља пред мајком)
Да те питам нешто... Збиља, јеси ли ти нормална?

ЉУБИЦА: А ти?

ДАМЈАН: Мислим, јел са тобом све у реду?... кад само ћутиш...

ЉУБИЦА: И теби би било боље да ћутиш. тада си најпаметнији.

ДАМЈАН: А он?... Кад ће?

ЉУБИЦА: Шта?

ДАМЈАН: Кад ће да умре?

ЉУБИЦА: Ко?

ДАМЈАН: Па он, онај тамо, шта се ти ту правиш луда!

ЉУБИЦА: Мене питаш?

ДАМЈАН: Кога ћу другог?

ЉУБИЦА: Питај њега! Уђи у собу, стани пред њим и лепо га питај: тата, кад ћеш да умреш, шта чекаш, мени се жури! Је ли ти то тешко?

ДАМЈАН: Ма, добро, није важно. Што се мене тиче баш и не мора...
Мада би било пожељно...

(Пауза)

Има ли у овој кући кафе?

Љубица ћуши.

ДАМЈАН: Има ли нешто да се попије?

Љубица ћуши.

ДАМЈАН: Пиво!... Пиво би ми сад легло, ожеднео сам...

ЉУБИЦА: Иди у кухињу и напиј се воде.

ДАМЈАН: Ма, каква вода, јеси ли ти при себи? Не могу очима да је видим!... Сав се стресем кад помислим на њу... Ти си то мене позвала да се опростим од њега, је ли тако?

ЉУБИЦА: Тако је.

ДАМЈАН: Јеси ли позвала и остале?

ЉУБИЦА: Јесам.

ДАМЈАН: Оће ли они доћи?

ЉУБИЦА: То не знам.

ДАМЈАН: Прилично нас има... Нисте морали толику децу да рађате... Због наследства. Ту увек дође до свађе око поделе, најбоље је кад је човек јединац, онда је све његово, не може сам са собом да се закрви. Знаш ли чиме се бавим последњих месеци?

ЉУБИЦА: Немам појма.

ДАМЈАН: Продајем цигарете на улици.

ЉУБИЦА: И?

ДАМЈАН: Шта и?

ЉУБИЦА: Како ти иде?

ДАМЈАН: Никако.

ЉУБИЦА: Због чега?

ДАМЈАН: Зар ја знам. Ко да ме људи избегавају... Ваљда кад виде ову моју њушку...

ЉУБИЦА: Запустио си се. Скоро да више и не личиш на човека, људи те се вероватно уплаше чим те виде.

ДАМЈАН: И жена ме оставила.

Љубица ћући.

ДАМЈАН: Јеси ли то знала?

ЉУБИЦА: Нисам. Али ме не чуди.

ДАМЈАН: Има већ дуго. Одвела и дете. Има бар месец дана како га нисам видео.

Љубица ћући.

ДАМЈАН: Нашла неког мангупа из њене фирме, био јој шеф, јебо му ја матер!

(Пауза)

Тражи развод да би са њим могла да се венча. Нећу јој га дати, из ината, па нека пукне од муке!

Љубица ћући.

ДАМЈАН: Шта ти кажеш на то?

ЉУБИЦА: Ако већ неће да живи са тобом, пусти је да то учини са другим.

ДАМЈАН: Неће моћи. Морам да јој наплатим понижење које ми је приредила. Знаш кад ћу јој дати тај развод?... Знаш кад?

ЉУБИЦА: Не занима ме, то је твоја ствар.

ДАМЈАН: Кад га плати! И то дебело!

ЉУБИЦА: Како да ти га плати?

ДАМЈАН: Новцем! Ловом! Кеш! Оћеш развод? Оћеш, у реду, имаћеш га, ал прво лову на сунце! А ако оће да се судимо, тек ће тад крв да пропљује, маму ли јој покварену!

ЉУБИЦА: Добро је и досад издржала са тобом.

ДАМЈАН: Мислиш?

ЉУБИЦА: Знам.

ДАМЈАН: Откуд ти то можеш да знаш?

ЉУБИЦА: Довољно је да станеш пред огледало, па да и теби, иако си прилично глуп, све буде јасно.

ДАМЈАН: Јеси ли ти то рекла да сам глуп? Јесам ли добро чуо?

ЉУБИЦА: Ниси глуп. Само би ти још то требало.

ДАМЈАН: И ко тако нешто да ми каже, моја рођена мајка!

ЉУБИЦА: Па ја те најбоље познајем, родила сам те.

ДАМЈАН: Лепо, бога ми. Много ти хвала.

ЉУБИЦА: Нема на чему.

ДАМЈАН: Шта се то чује.

Пауза. Обоје ослушкују.

ДАМЈАН: Неко долази.

(Пауза)

Мора да је то неко од наших.

(Пауза)

Нисам их дуго видео, ал се нешто и не радујем том сусрету. Ни они се, вероватно, не радују сусрету са мном.

ЉУБИЦА: Не мељи више.

ДАМЈАН: Шта кажеш?

ЉУБИЦА: Кажем: не мељи више! Смучио си ми се! Од како си ушао у ову собу ниси затворио уста! Умеш ли ти мало да ћутиш?

ДАМЈАН: Умем.

ЉУБИЦА: Дај и то чудо да видим.

ДАМЈАН: Па и видећеш га.

Буџе. Чекају. У собу уђе Дара, болничарка, носи њорбу са прибором.

ДАРА: Добар дан, госпођо.

ЉУБИЦА: Добар дан, Даро. Мало си данас закаснила.

ДАРА: Јој, кад бисте само знали каква је гужва тамо код нас у болници. Сви би да се лече, а ми немамо ни хране, ни лекове, а, бога ми, ни слободних кревета.

(Окрене се Дамјану)

Добар дан, господине.

Дамјан ћути.

ДАРА: *(Љубици)*

Ваш син?

ЉУБИЦА: Један од њих. Причала сам ти о њима.

- ДАРА: *(Оћей се окрене Дамјану, без усћручавања га одмери)*
Кладим се, госпођо, да је то онај најзаосталији?
- ЉУБИЦА: Добила си опкладу.
- ДАРА: Одма их ја намиришем, тамо код нас долазе сваког дана. Знате шта је код њих најзанимљивије? Ти глупи су убеђени да су најпапетнији на свету! Кад вам кажем! И нема човека који би могао да их разувери да то можда баш и није тако.
- ЉУБИЦА: Одавно ја то знам, Даро.
- ДАМЈАН: Шта вас две то причате? Шта сам ја овде?
(Мајци)
Која ти је та опајдара? Шта тражи у овој кући?
- ДАРА: Чујете ли га, госпођо? Такви су они, чим зину нешто лупе!... Он пита ко сам ја и шта тражим у овој кући! Па кад му већ није јасно, дајте, молим вас, будите тако добри па му то ви лепо објасните, тада ће можда боље разумети, ја са таквима тешко излазим на крај.
- ЉУБИЦА: *(Дамјану)*
Госпођа је болничарка! Што си могао и сам да запазиш по њеној одећи! Па ако те памет слабо служи, ваљда вид још ниси изгубио?
- ДАМЈАН: Шта ће она овде?... Улази у ову кућу ко у своју, без куцања!...
- ЉУБИЦА: Већ дуго долази. Због твог оца. Платила сам болници у којој ради да сваког дана проведе поред твог оца, који је на самрти, по неколико сати.
- ДАРА: Господине, јел вам сад све јасно? Јел вам се сад у глави бар мало разбистрило?
- Дамјан само љућиио одмахне руком и окрене јој леђа.*
- ДАРА: Слободно реците, после тога ионако ништа боље нећу мислити о вама.
(Пошио Дамјан ћући, она се окрене Љубици)
Како је господину одјутрос?
- ЉУБИЦА: Исто.
- ДАРА: Знам. Такво стање може да потраје, а може већ за пет минута да се заврши, ту човек никад није сигуран. Ништа не брините, ја ту имам искуства, нисам паничарка ко неке моје колегинице, на мојим је рукама много њих умрло. Идем ја тамо.

Извините ако сам вам мало била досадна, али и ја сам живо биће, волим да процавељам са људима. Волим мало да процавељам са њима чак и кад су глупи или баксузи.

(Оде у болесникову собу)

ДАМЈАН: Која је то гуска... Ниси могла да нађеш неку бољу болничарку?

ЉУБИЦА: Одлично познаје свој посао. Помаже и мени, поспреми по кући, прави ми друштво, иако јој то није обавеза.

ДАМЈАН: Баш ми је неко друштво.

ЉУБИЦА: Од тебе је сигурно боље.

ДАМЈАН: Јел ти стварно немаш динара?

ЉУБИЦА: Немам.

ДАМЈАН: Не верујем. Увек си имала. Толики новац је зарадио, па огромна пензија... И ти имаш пензију!

ЉУБИЦА: Па шта?

ДАМЈАН: Па пошао бих да купим нешто за јело. Бар један бурека. И јогурт... Не могу гладан да дишем ко човек!... Где су вам толике паре?

ЉУБИЦА: Потрошили смо.

ДАМЈАН: На шта могу двоје стараца, од тога један на самрти, да потроше толике паре?

ЉУБИЦА: На ту жену тамо. На лекове, неке сам морала да наручујем из иностранства. На посебну храну за твог оца. Можда си ти све то плаћао?

ДАМЈАН: Одакле ми?

ЉУБИЦА: Ето, видиш. Уосталом, ако хоћеш да ослабиш мораш мало да гладујеш. Од бурека ти то неће поћи за руком. Жена те оставила, друга те таквог сигурно неће хтети. Ако си глуп, не мораш и физички да будеш одбојан. Са тебе само што не почне, уместо зноја, маст да се цеди.

ДАМЈАН: Опет неко долази.

ЉУБИЦА: Па шта?

ДАМЈАН: Ко ли је то?

ЉУБИЦА: Ускоро ћеш видети.

У собу уїадне Игор, најмлаћи браї. У ћамном оделу, са ћамним наочари-ма, країко їодишиан. Носи црну акїен їашину.

ИГОР: Здраво, кево. Како си?

Љубица му не одговори, само му окрене леђа.

ИГОР: (То ћа осїави їоїїуно равнодушним, окрене се Дамјану, загледа се у њећа)
Јел ти ово имаш госта, кево?

Љубица ћуїи. Дамјан бело блене у свої млађеї браїа.

ИГОР: (Приђе Дамјану, їодиѓне за їрен наочаре и загледа му се у лице)
Који си ти, друшкане?

ДАМЈАН: Шта је, бре, теби?

ИГОР: (Сїусїи наочаре, удаљи се)
Види ти мог брајкана! Човече, јеси ли то заиста ти?

ДАМЈАН: Ја сам! Ниси ме, ваљда, заборавио?

ИГОР: Дамјан! Ти се тако, беше, оно зовеш, јел да?

ДАМЈАН: Тако!

ИГОР: Јебо те, па на шта то личиш? У шта си се то претворио?

ДАМЈАН: Шта ми фали?

ИГОР: Ништа!
(Обиђе око њећа)
Види га, пуна кола сала! Кад си стигао да стекнеш све то богатство? Слушај, па кланице просто плачу за тобом!
(Окрене се маїци, їокаже на враїа)
Кево, како је наш љубљени?

ЉУБИЦА: Иди па види.

ИГОР: (Дамјану)
Како је? Јел одапео?

ДАМЈАН: Није.

ИГОР: Немој да зезаш?

ДАМЈАН: Још дише.

ИГОР: Откуд знаш?

ДАМЈАН: Лично сам се уверио.

- ИГОР: Па шта каже, кад ће? Јеси ли га питао?
- ДАМЈАН: Нисам.
- ИГОР: Што?
- ДАМЈАН: Питај га ти.
- ИГОР: Е, јеби га.
- ДАМЈАН: Што?
- ИГОР: Ја сам био убеђен да је све готово, па донео да частим ...
(*Сиви актиен шапну на сиво и без журбе почне да је ошвару*)
- ДАМЈАН: Шта си то донео?
- ИГОР: (*Прво из шапне извади шаковање кафе*)
Кево, ово је за тебе. Кафа.
(*Онда извади флашу вискија*)
Ово ћемо да попијемо кад буде куцнуо тај час, а ваљда ће то бити ускоро, не волим да чекам. Да му цугнемо за душу, заслужио је.
- ДАМЈАН: Ниси понео ништа за клопу? Неки сендвич и слично... Можда четврт бурека са сиром?
- ИГОР: Јеси ли ти нормалан, брајкане? У овако финој ташни да носим твој масни бурек!... Чекај, чекај, да ти то случајно ниси гладан? То би хтео да ми кажеш, а?
- ДАМЈАН: Ништа од синоћ нисам јео.
- ИГОР: Па човече, иди и поједи нешто, у овој кући је бар хране увек било у изобиљу.
- ДАМЈАН: Нема ништа.
- ИГОР: Немој да зезаш?
- ДАМЈАН: Кад ти кажем. Проверено.
- ИГОР: Е, онда јебеш такву кућу.
- ЉУБИЦА: Немој само да псујеш.
- ИГОР: Извини, кево, ја заборавио да ти имаш fine уши. А, колико знам, наш будући покојник је псовао ко кочијаш, па ти то није сметало.
- ЉУБИЦА: Он никад није псовао!
- ИГОР: Онда сам ја погрешно чуо. Извини, молим те.

- ЉУБИЦА: *(Узима кафу, одлази)*
Кафу сад имам, ал не могу да вам је скувам.
(Оде)
- ИГОР: Јеси ли је чуо?
- ДАМЈАН: Од како сам дошао само пљује по мени.
- ИГОР: Па ти за боље и ниси.
- ДАМЈАН: Немој и ти, мајку му, да ме завитлаваш.
(Пауза)
Јеси ли при лови?
- ИГОР: Што питаш?
- ДАМЈАН: Јеси или или ниси?
- ИГОР: Брајкане, питаш без везе! Јеси ли ти стварно толико тупав?
Јесам, при лови сам, ја сам увек при лови! Па то је и врапцима
у овом граду познато, човече!
- ДАМЈАН: Дај ми неку кинту да часком тркнем да купим нешто за клопу.
- ИГОР: Еј, па ти си заиста гладан, ти се то не зезаш, јел да?
- ДАМЈАН: Па већ ти пола сата причам о томе!
- ИГОР: *(Поведе ња у сџрану, ња њоверљиво)*
При лови сам, али немам динаре! Тај шљам уопште није моје
платежно средство! Капираш?
- ДАМЈАН: Не капирам.
- ИГОР: О, јебо те!... Марке! Знаш шта је то?
(Изводи њодебљи свежањ марака, њоказује их Дамјану)
Гледај.
- ДАМЈАН: *(Буљи у новчанице)*
Одакле ти толике паре?
- ИГОР: То је сића. Само оно што носим кад изађем у град, да ми се
нађе за џепарац.
- ДАМЈАН: Добро, дај, ја ћу доле да их заменим за динаре.
- ИГОР: Не долази у обзир. Па теби ће, какав си, дилери одма да
подвале, а ја то не подносим.
(Враћа новац у џеп)
- ДАМЈАН: Да ми је неко само рекао да можеш да будеш толика циција...
- ИГОР: Да размењујеш сто марака због кишљивих сто динара за тај
твој бурек, јеси ли ти, брајкане, нормалан?!

- ДАМЈАН: Знаш ли ти чиме се ја бавим у последње време?
ИГОР: Чиме?
ДАМЈАН: Продајем цигарете!
ИГОР: Ма, јел то истина, човече!?
ДАМЈАН: На улици!
ИГОР: Па шта? За такве ко што си ти то је сасвим солидан и одговарајући бизнис.
ДАМЈАН: Знаш ли како ми иде тај бизнис?
(Прилази Игору)
ИГОР: (Панично подигне руке)
Стани! Не прилази ми!
ДАМЈАН: Шта ти је сад?
ИГОР: Смрдиш! Осећаш се на зној и сирово сало, а ја то не подносим! Удаљи се! Ајде, ајде!
(Рукама показује да се удаљи)
ДАМЈАН: (Удаљи се)
Знаш како ми иде то са цигаретама? Никако. Не могу ни за хлеб да зарадим.
ИГОР: Па шта ја да ти ту радим? Не мислиш, ваљда, да ћу ја уместо тебе да доњам на тротоару? Снађи се, брате, смисли нешто. А ако мислиш да ћеш нешто да ушибариш од мене, ту нема вајде, нисам ја Црвени крст!
ДАМЈАН: Теби сто марака не значи ништа, а ја бих са њима преживео цео месец.
ИГОР: Ма, зајеби ме са тим фазонима! Немам за њих разумевања!
Неко време ћује, љледају се.
ИГОР: Шта је?
ДАМЈАН: Ништа.
ИГОР: Па шта си зинуо у мене?
ДАМЈАН: Онако.
ИГОР: Како онако, јебо те?
ДАМЈАН: Па. лепо, брате.
ИГОР: Јеси хтео нешто да ми кажеш?

- ДАМЈАН: Нисам.
- ИГОР: Е, ти си нека гњида.
(*Оћвара флашу са вискијем*)
Да ми ниси старији брат, најурио бих те одавде ко пса! Некад си био човек. Бар си личио на човека. Док сам био клинац чак сам те и поштовао. Јесам, тако ми оног тамо будућег покојника!
(*Оћворио је флашу, њомирише виски*)
Јеси ли за једно пићенце?
- ДАМЈАН: Што да нисам.
- ИГОР: Како ћеш на гладан стомак?
- ДАМЈАН: Нема везе.
- ИГОР: Онда донеси чаше. Нећемо, ваљда, да цугамо из флаше, ко последњи простаци.
- ДАМЈАН: Важи.
Он оде. Игор је сам. Осврне се њо соби, ња се сручи на једну сћолицу. Извади њишћољ. Велики, никлован. Заљубљено ља гледа. Уђе Дара.
- ИГОР: (*Наљло се окрене на њу сћрану, ућери њишћољ у њу*)
Бенг! Бенг! Готова си! Што не паднеш, шта чекаш?
- ДАРА: Ајде, молим те, склони то чудо, уплаши ме. Чак да се повучем за уво.
(*Повуче се за уво*)
- ИГОР: (*Враћа њишћољ*)
Која си ти?
- ДАРА: А који си ти?
- ИГОР: Прво ти мени одговори, ово је и моја кућа. То јест, биће и моја кад тај тамо олади.
- ДАРА: Па видиш која сам, ниси ћорав. А ти мора да си најмлађи. Она бараба која је своје добре родитеље бацила у очај? Јел тако?
- ИГОР: Тако је, тето.
- ДАРА: Нисам ја теби никаква тета, јеси ли чуо?
- ИГОР: (*Одмери је*)
Мало си за мене матора, ал ниси лоша риба, да знаш.
- ДАРА: Ма, немој?
- ИГОР: Тате ми. Ја ти не би опростио. А ти мени?

- ДАРА: Ђути ту, срам те било. Где ти је мајка?
- ИГОР: Шта ће ти, да ме тужиш код ње?
- ДАРА: Муж је нешто тражи.
- ИГОР: Па јел он још може да говори?
- ДАРА: Једва.
- Враће се Дамјан и Љубица. Дамјан носи две чаше.*
- ДАРА: Госпођо, господин вас нешто тражи. Ја ћу овде да сачекам док ви завршите.
- ЉУБИЦА: Боље му је?
- ДАРА: Мало се повратио, ал то је зато што сам му дала инекцију.
- ЉУБИЦА: *(Оде до врати, окрене се)*
Вас двојица... Не би требало да пијете.
- ИГОР: Кево, ваља се.
- ЉУБИЦА: Онда гледајте да се не напијете. Нисте нормални ни кад сте трезни, а камо ли пијани. Толико можете да ми учините. Потрудите се.
- ДАМЈАН: Не брини, мама.
- ИГОР: Кад он каже онда стварно немој да бринеш, и сама знаш колико је наш Дамјан од речи.
- Љубица оде.*
- ИГОР: *(Налива виски, Дари)*
Јеси ли и ти за један?
- ДАРА: Није да нисам, нећу да се фемкам, ал сад сам на радном месту, па не би требало.
- ИГОР: Ма, јебеш радно место! Један, а? ... Један ко ниједан, тек да поплашимо ову врућину.
- ДАРА: Нека буде. Кад толико наваљујеш. Некако сам у овој кући и гост, па једно пићенце нема смисла да одбијам, није ред.
- ИГОР: *(Насије и њој виски, она га узме)*
Живели.
- ДАРА: Живели.
- ИГОР: У твоје здравље.
- ДАРА: Ма, здрава сам ја, него да ми попијемо у здравље старог господина, њему је оно потребно.

ИГОР: Потребно је и нама, тај је своје отпево. Поживео је прилично дуго, што му и није неки штос.

Игор и Дара ћију.

ДАМЈАН: А ја?

ИГОР: Гледај овога, залепио се за мене!... Па ти си, човече, још ту, ниси отперјао? Шта оћеш?

ДАМЈАН: Пиће. Дао си јој моју чашу, мене си сасвим заборавио.

ИГОР: Брајкане, зар је чаша проблем? Иди и донеси још једну. Ајде.
(Гурне за ка враћима)
Ајде, ајде, шта се ту бечиш ко неки мамлаз?

Дамјан оде. Игор се враћи Дари. Приђе јој сасвим близу, уноси јој се у очи.

ДАРА: Шта ти је?

ИГОР: Само те гледам... Некако си ми све дража... Томе се од самога себе нисам надао.

ДАРА: Због чега?

ИГОР: Ја углавном мажњавам клинке. Пилетину. Пале се на мене ко будале. А сад си ме ти оборила с ногу... Ко да си ме треснула мокром крпом по сред њушке.

ДАРА: Ајде, бре, јел си мене нашо ту да фолираш, одавно сам ја те ствари претурила преко главе.

ИГОР: Имаш фамозне груди.

ДАРА: Ма, шта ми рече?

ИГОР: Кад ти кажем. Тате ми. Оног тамо.

ДАРА: Ко да ја то нисам знала. Мало су потешке, а?

ИГОР: На то се и палим.
(Оћрезно јој ћића дојку)
У твојим годинама, а тако чврсте.

ДАРА: Па нисам ја, ако баш оћеш да знаш, ни тако матора.

ИГОР: Па и ниси.

ДАРА: *(Пошићо јој он и даље милује врх дојке)*
Немој да се играш ватром

ИГОР: Оне клинке су све мекашне... ко путер... Понекад ми се згаде...

ДАРА: То је зато што од детињства једу хамбургере и ону безвезну клопу из Мекдоналдса.

- ИГОР: *(Милује је)*
Мммм, која је то моћна брадавица. Кладим се да је друга још боља.
(Сад јој милује другу брадавицу)
- ДАРА: Еј, немој да се зезаш, свашта може да буде... умем ја да будем и паљевина...
- У собу уиадне Дамјан са чашиом.*
- ДАМЈАН: Шта вас двоје радите то?
- ИГОР: *(Без журбе њовуче руку са Дарине дојке)*
Човече, откуда ти овде, кад си допутовао?
- ДАМЈАН: Па нигде нисам ни био!
- ИГОР: Како ниси?
- ДАМЈАН: Лепо, брате. Само до кујне, да узмем чашу!... Ви бисте се можда и потуцали да ја нисам налетео, а?
- ДАРА: Господине, шта је вама, шта то трабуњате?
- ДАМЈАН: И то овде, на сред собе. А пред вратима нашег скорашњег покојника!
- ДАРА: Ја сам честита жена!
- ДАМЈАН: Знам, знам.
- ДАРА: У браку сам већ пуних петнаест година, а свог мужа не да никад нисам преварила, него нисам на то ни помислила!
- ДАМЈАН: *(Игору)*
Чујеш ли ти шта прича та фукса?
- ИГОР: Човече, олади мало, шта ти је, шта си запенушао? Видиш, како је цакана?
- ДАМЈАН: Ма, иди, бре, знам ја такве. Живели.
(Пије)
- ДАРА: Шта ли је са госпођом?
- ИГОР: Дискутује са својим мужем. Последњи договор пред његов одлазак у вечност. Брајкане!
- ДАМЈАН: Шта оћеш?
- ИГОР: Одо ја на једно место!
- ДАМЈАН: Па иди, баш ме брига! Можда би да ти тамо држим свећу?

ИГОР: Ти причувај даму док се ја не вратим, не дај да нам је неко дрпи.

Игор оде. Дара и Дамјан су сами. Дара ћа игнорише, а он би да некако опћочне разговор, али се баи не сналази.

ДАМЈАН: Мајку му...
(Ућући)

ДАРА: Нешто сте хтели да кажете?

ДАМЈАН: Хтео сам...
(Ойећ ућући)

ДАРА: Шта?

ДАМЈАН: (Ћући)

ДАРА: Могу ли ја ту да помогнем?

ДАМЈАН: Гладан сам, а у кући нема ништа... само комад бајатог хлеба...

ДАРА: Имам ја у торби један сендвич. Позамашан.

ДАМЈАН: Стварно?

ДАРА: Донећу вам га чим ваша мајка тамо заврши.

ДАМЈАН: Важи. Спасили сте ме.

ДАРА: Ситница.

ДАМЈАН: Хтео сам, у ствари, још нешто...
(Заћући)

ДАРА: (После ћаузе)
Шта то?

ДАМЈАН: (Ћући)

ДАРА: Можда бисте и чашу млека?

ДАМЈАН: Не, не, не то.

ДАРА: Не би вам ни вредело, млеко никад не носим.

ДАМЈАН: Ма, какво млеко... Није то у питању... Жена ме оставила!

ДАРА: Вас? Такву мушкарчину?

ДАМЈАН: Мене!

ДАРА: Не могу да поверујем! Кад вас је то оставила?

ДАМЈАН: Има већ неколико месеци.

- ДАРА: Могла је то да учини и пре неколико година, не би ме изненадило. Мушкарци не смеју да се запусте тако ко ви, чак ни кад су ожењени.
- ДАМЈАН: Одвела ми и дете.
- ДАРА: Па наравно, и ја би то исто учинила, зар да таквом човеку оставим дете?
- ДАМЈАН: Оће и развод.
(Пауза)
Нашла другог, неког јебиветра, па би сад да се венча са њим.
- ДАРА: Надам се да је бољи од вас. У ствари, шта ви то хоћете од мене? Што ми све то причате?
- ДАМЈАН: Ако бисте... Како да вам кажем... Да ли бисте се удале за мене?
- ДАРА: За вас!?
- ДАМЈАН: Лепо сам вас питао.
- ДАРА: Па ви нисте читави! Чак и да јесте, како да се удам за вас кад сам већ удата и кад живим у браку! Знате ли ви, човече, шта је мој муж за вас, знате ли? Мистер универзум! Бог!
- ДАМЈАН: А да ми будете швалерка?
- ДАРА: Шта да вам будем?
- ДАМЈАН: Онако, с времена на време... Бар једном месечно... Имам стан, без бојазни можете да долазите код мене.
- ДАРА: Па шта да радим тамо са вама, да плачемо? У дуету?
- ДАМЈАН: Ускоро ћу се и обогатити. За оним тамо ће много тога остати.
- ДАРА: Ма, идите, молим вас.
(Пауза)
Баш сте ми ви за швалера. Погледајте се само на шта личите.
- ДАМЈАН: (Ћућу)
- ДАРА: Имам ја многе понуде, нисте ви први, све су боље од вас, један је тамо код нас примаријус, само ме салећу, ал сам свима одолела.
(Пауза)
Том примаријусу, додуше, нисам, ал од мене нешто може да добије само кад се потриви да смо заједно у ноћном дежурству.
- ДАМЈАН: (Ћућу)

ДАРА: Не дам се ја, драги господине, нисам ја од тих, ту сте се грдно преварили! Оно, знам, мало је поштених жена, ал нас још има. Хвала богу.

Пауза.

ДАМЈАН: *(Искашље се)*

ДАРА: Шта сте рекли?

ДАМЈАН: Ништа нисам рекао.

ДАРА: И боље што нисте, то вам лепо стоји.

Исћа ћауза.

ДАМЈАН: Пун је пара.

ДАРА: Ко?

ДАМЈАН: Онај што малопре оде у клозет. Живи у једној вили... А нема му ни тридесет.

ДАРА: Како је све то стекао? Кад пре? Да није добио на лутрији?

ДАМЈАН: Убијајући и пљачкајући.

ДАРА: Кога?

ДАМЈАН: Био тамо у том рату, оном преко, кобајаги ко добровољац... Он да ми брани Србе!... Пљачкао је и наше и њихове, није бирао... Онда се вратио, сад има неки бизнис, умножава ту лову.

ДАРА: Свака му част.

ДАМЈАН: Ко зна колико људи има на души. Можда и деце. Убијао је тај све редом.

ДАРА: Све смо то већ заборавили. Убијали су и овде и богатели се, па смо и то заборавили. Ко да ничег није ни било. Убијају се и сад, па шта? Ником ништа. Ко да си попио чашу ладне воде.

ДАМЈАН: За њега се свашта прича.

ДАРА: Баш ме брига. Уосталом, прашина се диже за добрим коњима.

ДАМЈАН: А савест?

ДАРА: Ма, која савест, човече, шта и ви ту причате без везе!

(Пауза)

Ко вам данас још полаже на савест?

ДАМЈАН: *(Ћућу)*

ДАРА: Савест, шта то беше?

- ДАМЈАН: *(Буйи)*
 ДАРА: Јел ожењен?
 ДАМЈАН: Откуд ја знам, можда и јесте, нисам га виђао има неколико година.
 ДАРА: Е, и ви сте ми нека браћа!
 ДАМЈАН: Која црна браћа... Све се то растурило. Све то гледа само себе... Не бисмо се ни осврнули на смрт тог тамо, не бисмо му дошли ни на сахрану да се сви не надамо...
(Ућуи)
 ДАРА: Чему се надате?
 ДАМЈАН: Па већ сам вам рекао!
 ДАРА: Шта сте ми рекли, заборавла сам!
 ДАМЈАН: Стекао је тај прилично тога. Био је вредан, архитекта, радио и по иностранству... Само ова кућа вреди стотине хиљада...
Враи се Игор. Скинуо је сако, пребацио га преко рамена. Више не носи наочаре. За појасом му ишићољ.
 ИГОР: Брајкане, сад сам ти лакши.
 ДАМЈАН: Шта се то мене тиче?
 ИГОР: Како шта те се тиче? Па морам да те обавестим, знам да те такве ствари радују.
(Оде иза сиволице, пребаци сако преко наслона)
 Ти си осетљив човек, поготово кад је твој млађи брат у питању. Знам да се радујеш кад се прописно исерем.
 ДАМЈАН: Шта си заденуо ту пиштољчину за појас ко неки кабадахија?
 ИГОР: У праву си.
(Изводи ишићољ, подигне руку и нанишани у Дамјана)
 ДАМЈАН: Шта радиш то?
 ИГОР: *(Не сјуиша ишићољ)*
 ДАМЈАН: Немој да се играш, оружје није за зезање, шта ако опали?
 ИГОР: Бенг! Бенг! Готов си! Нема те више! Падај!
 ДАРА: *(Зацерека се)*
 ИГОР: *(Стави ишићољ у унутрашњи џеџ сакоа које је мало пре пребацио преко сиволице)*
 Брајкане, брајкане, то није пиштољ, то је топ. То не убија, то разара! Растура! Један метак из овога разбуцао би ту твоју машину на пар хиљада делова!

- ДАМЈАН: *(Презнојио се, ћа марамицом брише зној са лица и враћа)*
Ти си луд.
- ДАРА: Мого си баш и да га кокнеш. Тако нешто никад нисам гледала уживо, само на филмовима.
- ИГОР: Кога?
- ДАРА: *(Покаже на Дамјана)*
Па њега, не би била велика штета.
- ИГОР: Немој ти тако о мом брајкану, фини је то човек. Да је срећа да се није ни родио, ал кад је већ ту морамо да га трпимо. Трпи и он сам себе. Није он нека туђа, него наша цукела. Уосталом, њега треба чувати ко мало воде на длану!
- ДАРА: Њега?... Овога овде?... Због чега?
- ИГОР: Па он је очигледан доказ да је човек само пре пар година постао од слона.
- ДАМЈАН: *(Скочи)*
Није од слона, него од мајмуна, па то смо још у школи учили!
- ДАРА: *(Оћей се зацерека)*
- ИГОР: *(И он се церека)*
О, јебо те... Извини, брајкане, па ти знаш да сам ја био лош ђак!
- ДАМЈАН: И јеси!
(Окрене се Дари која се још церека)
Госпођо, припазите како се понашате у туђој кући!
- ДАРА: Пардон.
- ДАМЈАН: А тамо је и човек који умире.
- ДАРА: Пардон.
- Враћа се Љубица. Они је ѓледају, чекају да нећићо каже, али она на ћо не обраћа ћажњу. Само оде до сћола, седне, налакћи се на њега.*
- ДАРА: Госпођо, јесте ли завршили?
- ЉУБИЦА: Јесам.
- ДАРА: Могу ли да се вратим тамо?
- ЉУБИЦА: Можеш.
- ДАРА: *(Одлази, с враћа)*
Смем ли нешто да вам кажем?

- ЉУБИЦА: Кажи.
- ДАРА: Нисте се баш усрећили са синовима.
- ЉУБИЦА: То и сама одавно знам.
- ДАРА: Ако су вам и остала деца оваква...
- ЉУБИЦА: Још су гора.
- ДАРА: Ако је тако онда вам, богами, није било лако са њима. А како ће вам тек бити – на то, право да вам кажем, не смем ни да помислим.
(Оде)
- ДАМЈАН: Шта је рекао?
- ЉУБИЦА: Ко?
- ДАМЈАН: Па он! Била си тамо да разговараш са њим... Јесте ли поразговарали?
- ЉУБИЦА: Јесмо.
- ДАМЈАН: Па?
- ЉУБИЦА: Ништа није рекао.
- ДАМЈАН: Како то, мајку му? Разговарали сте, а он ништа није рекао? Не разумем.
- ЉУБИЦА: Не разумем ни ја.
- ДАМЈАН: Игоре, јеси ли ти нешто од овога схватио?
- ИГОР: Све сам схватио! Нисам ваљда тупав ко ти?
- ДАМЈАН: *(Осврће се у недоумици, као да од некога тражи помоћ. Наједном се окрене према вратицама која воде у болесникову собу и викне)*
Даро!
- Вратица се ошкрину, на њима се појави само Дарина глава.*
- ДАРА: Јел то неко мене звао?
- ДАМЈАН: Ја.
- ДАРА: Изволите, господине?
- ДАМЈАН: Дајте ми онај сендвич:
- ДАРА: Какав сендвич, шта је вама? Ја негујем болесника, не правим сендвиче.

- ДАМЈАН: Обећали сте ми га малопре.
- ДАРА: Јој, господине, ја сам га појела, још тамо, у болници! Ал кад сутра дођем, ако вам тата до тад поживи, сачуваћу га за вас.
(Несћане, за њом се зајворе врайџа)
- ИГОР: Брајкане, ова те зеза у здрав мозак.
- ДАМЈАН: И ти ме зезаш.
(Покаже на мајку)
И она ме зеза.
(Пауза)
Сви ви са мном то радите од како знам за себе! И он ми је то радио!
- ИГОР: Ко?
- ДАМЈАН: (Показује на врайџа)
Онај тамо! Тај што умире!... Никада нећете сазнати шта сам све истрпео због свега тога и како је било мојој души!
(Пауза)
Али, једном ћу вам све вратити! Све! Свима!... И то дебело! И са каматом!
- ИГОР: Кад се наљутиш, а?
- ДАМЈАН: Можда, још не знам.
- ИГОР: А како ћеш то да нам вратиш?
- ДАМЈАН: Не знам. Немам засад никакву идеју, ал ћу вам сигурно све дугове наплатити! И теби! Па ти ми дође и ко нека обавеза.
- ИГОР: У, јебо те, па ти умеш да будеш и опасан!
- ДАМЈАН: Умем! Не знате ви мене. Никад се нисте ни потрудили да ме упознате.
- ИГОР: Немој да зезаш.
- ДАМЈАН: (Заурла)
Умем! Умем!
- ЉУБИЦА: (И она викне)
Доста!
(Пауза)
Будале.
(Пауза)
Не умете као људи ни две речи да изговорите.

Игор и Дамјан ћуше.

ЉУБИЦА: Идите код оца.

ДАМЈАН: Јел и ја?

ЉУБИЦА: И ти.

ДАМЈАН: Ја ћу касније. Има времена. Нека то прво Игор учини.

ИГОР: Биће боље да се прво сви окупимо. Да се касније не прича како смо нешто мутили у њиховом одсуству.

ДАМЈАН: То ти је паметно.
(Мајци)
А због чега нас он то зове, шта ћемо му тамо?

ЉУБИЦА: Иди и питај га.

ДАМЈАН: Касније. Неко долази.

Пауза. Чекају.

ДАМЈАН: Ко би то могао бити?

ИГОР: Шта ти мислиш?

ДАМЈАН: Па неко од наших.

ИГОР: Па шта онда питаш?

ДАМЈАН: Ма, ништа, без везе.

ИГОР: Е, брајкане, брајкане.

ДАМЈАН: Шта оћеш?

ИГОР: Ма, ништа, без везе.

ЉУБИЦА: (Неочекивано тјресне шаком о сто и врисне)
Немој више да га завитлаваш! Мислиш да си ти бољи од њега!? Није он крив што је такав! Ако већ нећеш да му помогнеш, онда немој да од њега правиш још већу будалу него што јесте!

Тишина. Љубичин крик их је изненадио, ња је само ћушке зледају.

У собу уђу Стефан и Виолеја.

Виолеја је најстарија, Стефан нешто млађи. Она делује уморно, он круто, њословно.

СТЕФАН: Је ли овде било неког неспоразума или се то мени и Виолети само учинило?

Бушање. Нико да му одговори, иако их он ујорно зледа.

- СТЕФАН: Мора да сам се преварио.
(Мајци)
Је ли жив?
- ЉУБИЦА: Иди и провери.
- СТЕФАН: Наравно, урадићу то. Јеси ли ангажовала неког да с времена на време буде уз њега?
- ЉУБИЦА: Нисам. Чекала сам да ти то урадиш.
- СТЕФАН: Требало је.
- ЉУБИЦА: Јел да?
- ДАМЈАН: Са њим у соби је једна болничарка.
- СТЕФАН: То је добро. Мада је претходно требало са мном да се консултујеш.
- ЉУБИЦА: Са тобом!
- СТЕФАН: Био је ред.
- ЉУБИЦА: Месецима се ниси сетио ни телефоном да питаш како му је, а овамо ми говориш о неком реду.
- ВИОЛЕТА: Мама, јеси ли ти добро?
- ЉУБИЦА: Које црно добро, далеко је то од мене.
- ВИОЛЕТА: (Дамјану и Игору)
А вас двојица?
- ИГОР: Ако те то, секо, заиста занима, ја сам сасвим солидно. Да куцнем у дрво.
(Чвркне Дамјана њрсиом у главу)
- ДАМЈАН: (Удари ља њо руци)
Бежи тамо!
- ИГОР: (Церека се)
О, јебо те...
- ВИОЛЕТА: А ти, Дамјане?
- ДАМЈАН: Ја сам гладан! Ако баш оћеш да знаш!
- ВИОЛЕТА: Што ниси јео пре него што си пошао овамо?
- ДАМЈАН: Нисам имао шта!
- ВИОЛЕТА: Мајка те је, ваљда, нечим понудила?

- ДАМЈАН: Понудила ме, ал шта вреди кад у кујни нема ништа! Само комад бајатог хлеба којим можеш вола да убијеш!
- СТЕФАН: Узми ово.
- ДАМЈАН: Шта?
- СТЕФАН: Узми ово и иди поједи нешто.
- ДАМЈАН: *(Скоро ѿриѿрчи и зѿраби му новчаницу из руке)*
Купићу један бурека! Можда још нешто... Кусур не морам да ти вратим?
- СТЕФАН: Не мораш.
- ДАМЈАН: Хвала ти.
(Одлази. Окрене се и Сѿефану)
Ти си једини који је био спреман да ми помогне, то ти нећу заборавити, мада у твоју добронамерност не верујем, увек си гледао само свој интерес. Знаш ли чиме се бавим последњих неколико месеци?
- СТЕФАН: Знаш. Продајеш цигарете на улици.
- ДАМЈАН: Како си сазнао?
- СТЕФАН: Видео сам те како стојиш на тротоару. Чак сам и послао мог возача да купи од тебе једно пакло, иако не пушим. Нисам баш уверен да ти тај посао иде добро.
- ДАМЈАН: Баш и не иде ми. Никако ми не иде. Не могу ни за воду да зарадим. А жена ме...
- СТЕФАН: *(Прекине ѿа)*
Знаш, оставила те!
- ДАМЈАН: *(Само блене у њеѿа)*
- СТЕФАН: Шта сад чекаш?
- ДАМЈАН: Од кога си сазнао да ме је жена оставила?
- СТЕФАН: Прича се по граду. Многе је то уздрмало.
- ДАМЈАН: Како?... Па мене у граду нико и не зна...
- ИГОР: *(Оѿеѿ се зацерека)*
О, јебо те, који је ово кулов! Поред њега ти ништа друго не остаје него да пукнеш или од смеха или од муке.
- СТЕФАН: Иди и себи купи нешто за јело, утоли глад!

- ДАМЈАН: Важи.
(Оде, али се одмах враћује)
Ви немојте да се, у мом одсуству, нешто домунђавате.
- СТЕФАН: Шта да се домунђавамо?
- ДАМЈАН: Не знам. Нешто против мене.
- СТЕФАН: Шта?
- ДАМЈАН: Немам у вас баш неко поверење.
(Оде)
- СТЕФАН: Који је то имбецил.
- ИГОР: А ти, буразеру? Добро си, јел да? Како твој бизнис?
- СТЕФАН: Немој ти да се замараш тиме.
- ИГОР: Не пада ми на памет, само да те питам, реда ради, одговор ме и не занима. Сека Виолето?
- ВИОЛЕТА: Игоре, поштеди ме, није ми сад до завитлавања.
- ИГОР: Па није ни мени. Не делујеш ми баш расположено.
- ВИОЛЕТА: И нисам.
- ИГОР: Ако ја ту нешто могу да помогнем?...
- ВИОЛЕТА: Нико ту више ништа не може да помогне.
(Уморно седне. Неко време ћути док је они гледају чекајући да настави)
Изгледа да сам и ја болесна. И то озбиљно.
(Пауза)
Резултати су ми да не могу бити гори.
- ИГОР: Значи ли то да ћеш и ти ускоро за оним тамо.
- ВИОЛЕТА: Вероватно. Имам тумор на плућима. Али то ме много не погађа.
- ИГОР: Толико си разочарана.
(Пошио Виолетина ћути)
Јеси ли написала тестамент.
- ВИОЛЕТА: Нисам.
- ИГОР: Напиши га, не клевај, зар да се после и око твоје имовине закрвимо?
- СТЕФАН: Шта је теби, будало једна, шта ту лупеташ?

ИГОР: Буразеру, јеси ли ти то мене назвао будалом? Немој то никад више да ти се деси!

СТЕФАН: Ма, иди, молим те, само се ту кревелаши...

ИГОР: *(Заурла)*
Никад!

Пауза. Сви су збуњени, скоро ујлашени, ћуће, љедају ља.

ИГОР: Иначе ћу свог да те поцепам.
(Оде до сџолице, узме џишџољ из сакоа, џокаже џа Сџефану)
Овим... То разара. Од њега се нико никад није опоравио, иако су то многи покушавали.
(Враћа џишџољ у сако)
Нисам ти ја Дамјан. Давно су прошла она лепа времена кад си могао за сваку ситницу да ми залепиш заушку или почупаш уши. У реду?

СТЕФАН: *(Ѓуџи)*

ИГОР: *(Приђе му, унесе му се у лице и кроз зубе, џреџећи)*
У реду?

СТЕФАН: *(Невољно)*
У реду.

ИГОР: Фино.
(Одмакне се од њеџа)
Фала богу што си лепо васпитан дркација, иначе би сад овде свашта било.

ВИОЛЕТА: Он је тамо. Умире.

ЉУБИЦА: Умире већ неколико дана. Још га само те инекције одржавају у животу, али ускоро ће и оне престати да делују.

СТЕФАН: Могао је да лежи у болници, свима би нам било лакше.

ЉУБИЦА: Тамо га нису хтели. Све оне за које нема наде шаљу кући. Уосталом, ни ја не бих дозволила, ваљда је заслужио да умре у својој кући. Додуше, ништа није био бољи од вас, нарочито према мени, али је све ово његово, све је то стекао својим радом.

ВИОЛЕТА: Није те волео?

ЉУБИЦА: *(Ѓуџи)*

ИГОР: А ти њега, кево?

ЉУБИЦА: *(Ћући)*

ИГОР: Јебо те, па ово је била права кућа љубави! Ал пуна мржње!

СТЕФАН: *(Седне уздишући, узме флашу са вискијем, леда је)*
Откуд ово овде?

ИГОР: Ја сам га донео. Ред је кад обилазиш мајку и њеног мужа.

СТЕФАН: И ја ћу купити једну. Можда и две. Али, касније, кад он умре.
Да частим.
(Пауза)
А ти, Виолета?

ВИОЛЕТА: Мене оставите на миру.

СТЕФАН: Што?

ВИОЛЕТА: Поштедите ме тог вашег цинизма.

ИГОР: Секо, не љути се.

Тишина.

Лагано замрачење.

ДРУГИ ДЕО

Истио местио. Сати касније.

За стилом седе Игор и Стефан. Виолетта стоји поред прозора са рукама прекрићеним на грудима, зуре најоле.

Љубица безвољно седи у истој фотели.

Тишина.

СТЕФАН: *(После дуже паузе)*

Оног мамлаза још нема. Цео сат је прошао како је отишао да напуни своју мешину.

ИГОР: Мора да је залутао.

СТЕФАН: Ни то ме од њега не би зачудило.

ИГОР: Сад стоји поред неке бандере и чека да наиђе чика полицајац и одведе га кући. Кево, зна ли он уопште ову адресу?

ЉУБИЦА: Оставите га на миру. Он вам је брат.

ИГОР: Боље да није.

СТЕФАН: *(Устане, оде до мајке)*

Мама, иди ти у собу, код њега.

ЉУБИЦА: Код кога?

СТЕФАН: Па код онога тамо.

ЉУБИЦА: Мучно ти и реч отац да изговориш?

СТЕФАН: Није важно. Само ти иди.

ЉУБИЦА: Знам ја кад тамо треба да идем.

СТЕФАН: Иди одмах. Ми бисмо овде, кад смо се већ овако окупили, нешто да се договоримо. Хајде.

(Узима је за руку и скоро без њене воље подиже из фотеле)

Хајде, хајде, нећемо дуго, само пар минута.

ЉУБИЦА: Пустите ме.

(Испрџне се)

Још могу сама. Не дај боже да ми ви помажете.

(На вратима се окрене)

Потрудите се да не смислите никакво зло.

СТЕФАН: Не брини. Нисмо ми такви.

ЉУБИЦА: Знам ја какви сте. И то одавно.

(Оде у собу свој суируга)

- СТЕФАН: (Пође по соби, засијане поред Виолейе која се није помакла са местица)
Шта је теби?
- ВИОЛЕТА: (Само мрдне раменима)
- СТЕФАН: Ако је то због тог твог рака?... Има ту лека... ако није малигни...
- ВИОЛЕТА: (Ћућу)
- СТЕФАН: Од како смо дошли ниси ни две реченице изговорила.
- ВИОЛЕТА: Немам шта да кажем.
- СТЕФАН: Како ти је син?
- ВИОЛЕТА: (Ћућу)
- ИГОР: Јел се још дрогира?
- ВИОЛЕТА: Договорила сам се са мужем да га пошаљемо у Лондон, на лечење. За то нам је потребна гомила пара.
- ИГОР: Биће их. Ускоро, кад онај тамо одадне.
- СТЕФАН: О томе сам баш хтео и да се договоримо. Зато сам мајку послао у собу.
(Пауза)
Ту ће бити прилично новца. У готовини, он је увек у кући држао позамашну суму, за сваки случај. Биће га и на књижици.
(Пауза)
У кући има доста злата, накита... А и ова вила. Најбоље ће бити да је продамо и онда све то поделимо.
- ИГОР: Још није умро.
- СТЕФАН: Важно је да се ми договоримо.
- ВИОЛЕТА: Како да продамо кућу? А мајка, шта ћемо са њом?
- СТЕФАН: Па нећемо, ваљда, да дозволимо да живи у оволикој вили сама? Њој ће бити довољна једна соба.
- ВИОЛЕТА: Ти ћеш да је узмеш код себе?
- СТЕФАН: Не пада ми на памет.
- ИГОР: Шта си, буразеру, смислио? Да чујемо, ти си одувек међу нама важио за правог мудросера. Чак је и онај тамо твоју памет сваке преступне године умео дискретно да похвали.

СТЕФАН: Наћи ћемо јој место у неком бољем старачком дому.

Пауза. Игор и Виолетта ћуће, чекају.

СТЕФАН: Њен боравак ћемо платити унапред, те ћемо трошкове поделити на равне части, а она има и солидну пензију, за депарацће јој бити више него довољна.

Тишина.

Виолетта и Игор ћуће. Стефан чека да они нешто кажу.

СТЕФАН: Је ли неко нешто рекао?

Истито ћућање.

СТЕФАН: Ако неко има бољи предлог?... Ја сам спреман све да са-слушам.

ВИОЛЕТА: Мени је новац неопходан. Што пре.

ИГОР: Јеси ли је питао пристаје ли она на то?

СТЕФАН: Нећемо ни да је питамо.

ИГОР: Тешко ћеш је убедити, одувек је била на своју руку.

СТЕФАН: Нећемо је ни убеђивати.

(Пауза)

Може то да се среди и без убеђивања.

ИГОР: Да је прогласимо неурачунљивом.

Виолетта и Стефан ћуће.

ИГОР: Буразеру, јеси ли на то мислио?

СТЕФАН: Нисам, то је твоја идеја, али може да прође.

ИГОР: Имаш за то људе?

СТЕФАН: Кад устреба, људи се увек нађу.,

ИГОР: Богами, буразеру, ради ти кефало, и то пуном паром.

СТЕФАН: То је била твоја идеја. Виолета.

ВИОЛЕТА: Радите шта хоћете, мени је да што пре дођем до новца и још једанпут покушам да спасем сина.

(Пауза)

Ни сама не знам по који већ пут покушавамо да га из тога извучемо. Увек без успеха. Није нам само душу извадио, него нас је и довео до просјачког штапа.

ИГОР: Те скотове треба побити! То је последњи шљам!

ВИОЛЕТА: Он ми је син! Јединац!

ИГОР: Ако је. Знам ја њих. Наркотици!... Дупе би дали за дрогу. Продали би своје рођене родитеље за један једини фикс!
(Пауза)
Неколицину сам лично послао на небо, толико су ми се згадили. Метак у чело и готово, одоше говна.

Стефан и Виолеџа ћуће. Гледају ља као да не верују у оно што чују.

ИГОР: Шта ме тако гледате, па нисам ја тамо ишао да летујем!
(Пауза)
Долазили су и наркотици, али не да се боре него да траже херион, да улове нешто у мутном, ратиште је рођено за то.
(Пауза)
Убијао сам!
(Пауза)
Убијали су и они!
(Пауза)
Сви су убијали и пљачкали! Па за то се и ратује, а не за славу и народ! Јебеш народ...
(Пауза)
Ти су ми се наркотици баш огадили, ниси у њих смео ни трунку поверења да имаш.
(Виолеџи)
А тај твој Лондон, то је само губљење времена. И пара.

СТЕФАН: Значи, договорили смо се. Све некретности ћемо продати, сав новац сакупити и поделити га на четири дела!

ВИОЛЕТА: Слажем се, али се бојим да си мало пожурио.

СТЕФАН: Па он ће сваког часа да умре.

ВИОЛЕТА: Нисам мислила на њега, него на Дамјана. Можда он има неку другу идеју о свему томе. Уосталом, нисмо ни требали да почињемо без њега.

СТЕФАН: Он је обична будала.

ВИОЛЕТА: Свеједно.

ИГОР: Наш брајкан. Кад је бог делио памет на њега је сасвим заборавио. А ни физички га није баш усрећно.

ВИОЛЕТА: Чуди ме да га толико нема.

Пауза. Тишина.

Виолеџа отворено зуре кроз прозор. Игор и Стефан за столом.

- СТЕФАН: *(Након паузе)*
Уосталом, можда бисмо могли и без њега?
- ИГОР: Без кога, буразеру?
- СТЕФАН: Без Дамјана.
- ВИОЛЕТА: Како то мислиш?... Шта бисмо то могли без њега?
- СТЕФАН: У том случају бисмо све поделили само на три дела.
Ойейи хуїање.
Игор и Виолета га гледају, чекају да заврши мисао.
- СТЕФАН: У питању је велики новац, а шта ће он са њим? Проћердаће га, појести и попиту, можда ће му га и покрасти.
(Пауза)
Зар будали дати толики новац? Био би то велики грех.
(Пауза)
Не би се са тим ни онај тамо сложио. Ни мртав то није заслужио. Немојте да ћутите, нећу ја то да преузимам на себе.
- ВИОЛЕТА: Нема смисла.
- СТЕФАН: Још мање има смисла да му га дамо. Па јеси ли га видела на шта личи? Он и није човек. Живи као амеба.
- ИГОР: Није ти то ни тако лоше. Добро си се припремио за овај наш сусрет, ниси губио време. Секо, ти си опет заћутала?
- ВИОЛЕТА: Не знам... Ништа више не знам, мозак као да је престао да ми ради.
- ИГОР: Како ћемо то да изведемо?
- СТЕФАН: Обрадићемо га. Даваћемо му неку сићу, тек да има за голи живот.
- ИГОР: Можемо да му будемо и старатељи.
- СТЕФАН: Можемо.
- ИГОР: А можемо и њега, ко мајку, да прогласимо неурачунљивим?
- СТЕФАН: Можемо.
- ИГОР: Имао си то у резерви?
- СТЕФАН: Нисам, али ти си врло луцидан, па сад и то имамо као сасвим реалну могућност.
- ИГОР: Па он и није урачунљив. Дај ми тог лекара који би смео да потврди да јесте.

- СТЕФАН: Никад није ни био.
- ВИОЛЕТА: Ђутите, молим вас.
(Пауза)
Какав је да је, ипак нам је брат.
(Пауза)
Па и он је човек.
(Пауза)
Сва се најезим кад вас слушама како говорите о њему. Сироти Дамјан. Бог га је казнио, то је тачно, али никад никоме није учинио никакво зло.
- ИГОР: Није имао снаге за то. Зло није за слабиће.
- ВИОЛЕТА: Све што је радио, радио је против себе, а не против другог.
- СТЕФАН: Ако је тако, онда смо се договорили: све ћемо поделити на три једнака дела.
- Виолећа и Игор ћуће.*
- СТЕФАН: Онда смо и са тим завршили.
- Виолећа и Игор ћуће.*
- СТЕФАН: Драго ми је да није дошло до препирке и да смо се брзо сложили.
- ИГОР: Тако је, буразеру. Овај састанак си водио брзо, паметно и ефикасно. Што би рекли они тамо из те твоје пропале фирме. Увек си био јак на речима, а предеж на делу.
- СТЕФАН: Слушај ти, говнару...
- ИГОР: (Најадно га ћрекине)
Шта!? Шта!?
- СТЕФАН: Ништа. Све је у реду.
- ИГОР: Наравно да јесте.
- СТЕФАН: Нема смисла да сад кваримо оно што смо већ постигли.
- ИГОР: Паметан си ти, буразеру, нарочито кад је твоје дупе у питању! Ту ти нема равног.
- СТЕФАН: Игоре, молим те.
- ИГОР: Ма, нема везе, само те мало зезам. Враћам ти дугове из младости.

ВИОЛЕТА: Долази Дамјан.
(Пауза)

Нешто као да није у реду. Као да му се нешто десило. Не би ме чудило и да јесте, увек је упадао у невоље. И то сасвим без везе.

Пауза. У собу уђе Дамјан. Раздрљен, два дуџмеџа на кошуљи му ојки-нуџа, исјод ока ојок, на носу држи окрвављену мараницу. Загорачи у собу, сџане.

Виолетџа, Иџор и Сџефан џа забезекнуџо џледају, чекају да им објасни шџа се десило, али он џуџи, само шџо не заџлаче.

ИГОР: Брајкане!

ДАМЈАН: (Буџи)

ИГОР: Шта ти се десило?... На шта то личиш, човече?

ДАМЈАН: (Буџи)

ИГОР: Да ниси на брзака свратио у неки салон лепоте?

ДАМЈАН: Претуко ме.

ИГОР: Ко, пизда му материна?

ДАМЈАН: Он.

ИГОР: Који он? Што ниси звао у помоћ па да дотрчим и развалим га оним мојим топићем?

ДАМЈАН: (Буџи)

ВИОЛЕТА: Кажи већ једном шта ти се догодило?

ДАМЈАН: (Буџи, оборио џлаву, само шџо не заџлаче)

СТЕФАН: Хајде, човече, смири се и лепо нам све објасни. Ко те то претукао?

ДАМЈАН: (Буџи)

СТАФАН: Зашто?

ДАМЈАН: Пошао сам да за оне паре које си ми ти дао поједем један бурек.

СТЕФАН: То знамо. И?

ДАМЈАН: У путу сам се предомислио. Пошто си ми дао довољно, мислио сам да ће бити боље да одем до кафане и наручим десет џевапа.

ИГОР: Па јеси ли их наручио? Са доста лука и пола хлеба, јел да?

ДАМЈАН: Наручио сам их, а онда су наишли они.
(Заћућии)

СТЕФАН: (После њаузе)
Који они? Неке силеџије?

ДАМЈАН: Моја жена и њен швалер.

Пауза. Стефан, Виолеџа и Игор несћирљиво ћуће, а Дамјан љрикуџља снаћу да насћави.

ДАМЈАН: Скочио сам да се објаснимо, она је још моја жена, и дете ми је са њом, а он, тај њен, мајку ли му јебем, навалио да ме бије.

ИГОР: (Зћраби се за џлаву)
У, јебо те!... Па, како да те бије, мамлазе један!? Како!? Видиш колики си!... Што га ниси зграбио за грло? Рукама! Ноктима!... Зубима!

ДАМЈАН: (Ѓућии)

ИГОР: (Исћио)
Која си ти јајара!... Да дозволиш да те тако млате!... (Прићирчи му, зћрубо му склони руку са носа и заурла)
Што се ниси бранио? Шта си радио? Ѓутао и чекао да те тако унакази? Кад је прекинуо јеси ли му захвалио што ти није главу откинуо, него те само тако улешпао?
(Нервозно оде од њећа. Исћио се њако, у ходу, окрене)
Што те није убио? Боље да је то урадио! Свима би учинио услугу, свима, а најпре теби, идиоте један!... Кретену кретенски!

ДАМЈАН: Никад никога нисам имао да ме одбрани.

ИГОР: (Исћио)
Који мој да те брани! Брани се сам! Па и деца се бране сама, не чекају да то други учини уместо њих! Еј, бре, имаш ли ти муда?

ДАМЈАН: (Плаче, љпресе се)

ИГОР: (Исћио)
Гледај га, сад још и плаче!
(Виолеџи и Стефану)
Па јел вас двоје видите тог мазгова!? Он пизди! Жали самога себе!
(Оћећ се зћраби за џлаву)
Јебо те, које ја говно морам да гледам! А он ми је још и брат! Роћени!

- ВИОЛЕТА: Игоре, доста с тим.
(*Оде до Дамјана, зазрли ља*)
Немој више. Немој, знам како ти је. Дођи.
(*Поведе ља до фошеље*)
Седи и смири се, све ће то да прође.
(*Седне ља у фошељу*)
Јесу ли ти сви зуби на броју?
- ДАМЈАН: Мислим да јесу.
- ВИОЛЕТА: Мислиш или јесу?
- ДАМЈАН: (*Завуче два њрста у уста, њика зубе*)
Јесу.
- ВИОЛЕТА: Ето, бар си ту добро прошао, можеш да једеш, па захвали богу.
- ДАМЈАН: (*Ојет брзне у њлач*)
- ВИОЛЕТА: Немој.
- ДАМЈАН: (*Кроз њлач*)
Нећу.
- ВИОЛЕТА: Хајде, прекини. Мени за љубав.
- ДАМЈАН: (*Смирује се*)
Добро.
- ВИОЛЕТА: Ето, сад је све у реду, је ли тако?
- ДАМЈАН: Није.
- ВИОЛЕТА: Па ја видим да јесте.
- ДАМЈАН: Није. И никада са мном ништа неће бити у реду док год ми се дешавају овакве ствари... Док год свако може да ме бије... И док сам овакав каквог ме бог створио...
(*Подигне љаву и загледа се у њу*)
Знам да ти је син одавно наркоман, а јел истина оно што се прича за тебе?
- ВИОЛЕТА: Шта се то прича за мене?
- ДАМЈАН: Да си тешко болесна и да ти нема лека. Јел то истина?
- ВИОЛЕТА: Ма, пусти то.
- ДАМЈАН: Сми смо ми болесни и нема нам лека...
(*Нагло*)
Мајку ли му јебем покварену! Игоре, узми онај твој пиштољ, па да идемо да их побијемо!

- ИГОР: Слушај ти њега!... Па он је скроз одлепио!
- ДАМЈАН: Још је моја жена, још се нисмо развели, а она се шета са њим... Понекад сам је тукао, ал нисам довољно, то је била моја грешка!... И дете ми одвела.
- СТЕФАН: *(Приђе му)*
Поједе ли бар оне ђевапчиће?
- ДАМЈАН: Десет комада сам наручио, за толико је било пара.
- ИГОР: Са доста лука и пола хлеба?
- ДАМЈАН: Откуд знаш?
- СТЕФАН: Јеси ли их појео?
- ДАМЈАН: Нисам.
- СТЕФАН: Што? Нису ти били по укусу?
- ДАМЈАН: Како да их једем овакав? А и они тамо су ме избацили из кафане. Ајде да идемо да им јебемо матер, да демолирамо целу кафану! Нас тројица!
- СТЕФАН: Јеси ли их платио?
- ДАМЈАН: Јесам.
- СТЕФАН: То значи да си остао без пара и да си опет гладан?
- ДАМЈАН: Гладан сам. Ни ту нисам имао среће. А оштрио сам се на те ђевапчиће, све ми је вода ишла на уста док сам чекао да ми их конобар донесе.
- ИГОР: О, јебо те, па тај је комплетан идиот. Тај ће све да нас у гроб отера својим лупетањима!
- ВИОЛЕТА: Игоре, ћути.
- ИГОР: Како поред њега да ћутим? Како?
- ВИОЛЕТА: Ћути, молим те.
- ДАМЈАН: Јел онај тамо умро?
- СТЕФАН: Још није.
- ДАМЈАН: Ја сам мислио да јесте.
- СТЕФАН: Није.
- ДАМЈАН: Па шта чека, бог га његов матори, што га толико одужио? Да није решио да нам тера инат? Не би ме чудило. Мене никад није волео. А није ни вас.

- СТЕФАН: Не брини, умреће.
- ДАМЈАН: Ма, знам и ја да оће, ал и сам видиш колико је времена прошло... а ми чекамо...
- СТЕФАН: Јел теби баш толико стало да он што пре умре?
- ДАМЈАН: Па, да видиш, и јесте.
- СТЕФАН: Због чега?
- ДАМЈАН: Шта ја знам... Тај новац што га има, па ова кућа... Ја немам од чега да живим, фирма ми већ годинама не ради, ускоро ћу изгубити и социјално, а то са цигаретама никако да ми крене...
- СТЕФАН: Ти си за здрављем добро?
- ДАМЈАН: Како то мислиш?
- СТЕФАН: Ниси болестан?
- ДАМЈАН: Нисам.
- СТЕФАН: Свеједно, не би било лоше да пар дана проведеш у болници, тек да те испитају.
- ДАМЈАН: Ма, јебем ти болницу, коме је тамо било добро.
- СТЕФАН: Само пар дана, да се увериш, а и сви ми, да је са тобом све у реду.
- ДАМЈАН: Од кад ви толико бринете за мене?
- Пауза. Они ћуџе, само га зледају.*
- ДАМЈАН: Колико знам, нас четворо никад нисмо били у некој љубави. Ни кад смо били деца.
(Пауза. Сад он њих зледа, чека, али они ћуџе, па он постојане још сумњичавији)
Нешто ми овде не мирише како треба... Да нисте, док сам ја био напољу, нешто смислили?... Нешто против мене?
(Пауза)
Не би ме изненадило.
(Пауза)
Можда да ме шутнете и мој део да поделите?
- СТЕФАН: Не говори глупости. Само смо забринути за тебе, ништа више. Ако се предомислиш, то за болницу ћу ти ја средити, имам одличне везе.
- ДАМЈАН: Знам ја вас.

- СТЕФАН: Шта знаш?
- ДАМЈАН: Стрпате ме једном у болницу, па кад једном уђем у њу, нема више изласка. Ти то мора да имаш одличне везе за неку лудницу, а?
- ИГОР: *(Скочи)*
О, јебо те, који је то перверзњак! Ма, није он тупав, него ми!
Па тај нас зајебава!
- ДАМЈАН: *(Виолейџи)*
Шта је Игору, шта се то са њим дешава?
- ВИОЛЕТА: Ништа. Мало је нервозан.
- ДАМЈАН: Због чега је нервозан, шта му је?
- ИГОР: *(Ойејџи скочи)*
Због тебе, идиоте, због тебе! Не могу таквог да те гледам!
- ДАМЈАН: Па немој ни да ме гледаш, ко те на то тера?
- ИГОР: И нећу! Нећу да те гледам! Нећу ни да те слушам! Немам ни кога!
- ДАМЈАН: Па немој. Кад нећеш да ми помогнеш да средим оног педера од жениног љубавника немој ни да ме гледаш.
- ИГОР: *(Бесно му окрене леђа)*
Ух, сунце ти крраво!...

Из болесникове собе долази Дара. Пролази њоред њих као да их и не љримеређује, као да и нису љу.

- ИГОР: Еј!
- ДАРА: *(Окрене се)*
Јел ја?
- ИГОР: Куд си кренула?
- ДАРА: Идем напоље, време ми је да попушим једну.
- ИГОР: Што не попушиш тамо, у соби?
- ДАРА: Дим смета твој оцу.
- ИГОР: Можеш и овде.
- ДАРА: Напољу ми лепше, чистије.
(Оде)
- СТЕФАН: То је та жена коју мајка плаћа да мало буде поред њега?

ИГОР: Идем и ја напоље, да попушим једну. Слађе је пушити у друштву, поготово женском. А и мало да побегнем од овог нашег.
(Покаже на Дамјана)

Игор брзо оде. Пауза.

ДАМЈАН: Одма ми се допала, чим сам је јутрос видео како долази.

СТЕФАН: Ко ти се допао?

ДАМЈАН: Она женска.

СТЕФАН: Па?

ДАМЈАН: Па ништа. Само сам је питао да ли би се удала за мене.

СТЕФАН: Како си је то питао? Видео си је и одмах је питао да се уда за тебе?

ДАМЈАН: Јесте, ту ја не оклевам ко неки.

СТЕФАН: И?

ДАМЈАН: Ништа.

СТЕФАН: Одбила те?

ДАМЈАН: Одбила.

СТЕФАН: Па наравно. То се не ради тако.

ДАМЈАН: Не волим ја да околишам...

ВИОЛЕТА: Ако ти се заиста допада, онда буди упоран.

ДАМЈАН: Не вреди.

ВИОЛЕТА: Вреди. Ми жене волимо мушкарце који су упорни и који знају шта хоће.

ДАМЈАН: Не вреди! Већ је удата!

ВИОЛЕТА: Чак и ту вреди ако будеш упоран. Како је тај који те је претукао освојио твоју жену, тако и ти можеш туђу.

ДАМЈАН: Питао сам је, ако већ не може жена, онда бар да ми буде швалерка.

СТЕФАН: А она?

ДАМЈАН: Ни за то није хтела да чује.

СТЕФАН: Како си је питао? Као оно за жену? С неба па у ребра?

ДАМЈАН: Кажем ти, не волим ја да околишам, а немам ни шта да кријем.

- СТЕФАН: *(Виолећи)*
Па он стварно није нормалан.
- ВИОЛЕТА: Пусти сад то.
- СТЕФАН: Добро је његова бивша и толико издржала са њим. Па он је стварно имбецил!
- ВИОЛЕТА: Шта је сад теби? Немаш ни о чему другом да разговараш?
Уђе Љубица. Виолећа, Стефан и Дамјан се ућићино загледају у њу. Она, не осврћући се на њих, оде до своје фойеље у којој сад седи Дамјан. Загледа му се у унакажено лице.
- ЉУБИЦА: Је ли те то неко тукао?
- ДАМЈАН: Онај кретен, будући муж моје жене.
- ЉУБИЦА: Јеси ли се бранио?
- ДАМЈАН: Слабо.
- ЉУБИЦА: Не чуди ме. Увек су те тукли.
(Пауза)
Од малена си био даровит да изазовеш друге, а онда да од њих трпиш батине. Богами, колико се сећам, добро си их трпео, ту ништа не бих могла да ти замерим. Дужи се!
- ДАМЈАН: Таман сам сео да се одморим.
- ЉУБИЦА: Дужи се! То је моје место! Хајде, хајде, не гледај ме тако.
- ДАМЈАН: *(Сћоро усћаје)*
О, мајку му, нигде не могу да се скрасим... Свима сам на путу, свакоме сметам.
- ЉУБИЦА: Сметаш ти највише самоме себи.
- ДАМЈАН: Има и тога, да знаш.
(Сћусћи се за сћо)
- СТЕФАН: Тргни један виски.
- ДАМЈАН: Мислиш да ће ми помоћи?
- СТЕФАН: Хоће. Попиј.
- ДАМЈАН: *(Сћа себи виски)*
Дај боже. А ти?
- СТЕФАН: Ја ћу касније. Кад онај тамо издахне.
- ДАМЈАН: Да прославимо, а?

- СТЕФАН: Аха.
- ДАМЈАН: Обећо си да ћеш и ти да купиш неку флашу.
- СТЕФАН: Одржаћу обећање, не брини.
- ДАМЈАН: Купићеш и нешто да се поједе?
- СТЕФАН: Наравно. Не може да се пије а да се нешто успут не гицка.
- ДАМЈАН: То је тачно.
- ЉУБИЦА: Прекините са тим гадостима.
(Пауза)
Понашате се као будале.
(Пауза)
Као да је тамо ваш крвни непријатељ.
- ДАМЈАН: Није нам непријатељ, мама, ал нам је отац, а то ти је исто.
- ЉУБИЦА: Ђути ту!
(Пауза)
Сви ћутите, хтела бих мало да дремнем... да се одморим...
Ноћас нисам ни тренула, целу сам ноћ пробдела поред њега.
- Пауза. Тишина. Сви гледају у фојшељу, чекају, али се она више не оглашава. Виолетта на прсцима пође испред фојшеље и загледа се у мајку која је склопила очи.*
- ДАМЈАН: (Шайајом)
Јел књава?
- ВИОЛЕТА: (Исио)
Не знам. Можда и спава.
- ДАМЈАН: (Исио)
Не би било лоше да и она умре, јел да?
- Ово је изненадило Виолетту и Стефана, па се загледају у њега. Он их наизменично гледа поносан ишио је изрекао нешто ипак иаметно, ишио их је за трен довео у недоумицу.*
- ДАМЈАН: Онда бисмо били сасвим слободни, не бисмо морали да мислимо шта ћемо са њом.
(Пауза)
Овако ће нам задати доста брига. И у подели ће нас бити један више, морамо и њој нешто да дамо.
(Пауза)
Па ако је њему тамо време да мре, што не би било и њој, исто су годиште. Обоје су се најивели.
(Пауза)
Стефане, шта ти кажеш?

- СТЕФАН: Ништа.
- ДАМЈАН: То, Виолета?
- ВИОЛЕТА: Ни ја немам ништа да кажем. И ћути, може да те чује. Или ћеш је пробудити?
- ДАМЈАН: А и Игор...
(Ућућу)
- ВИОЛЕТА: Шта је с њим?
- ДАМЈАН: Шта ће њему толики новац?... Има га, напљачкао се тамо. Отима и овде.
- СТЕФАН: Мислиш, кад бисмо и њега некако могли да ескивирамо?
- ДАМЈАН: Зар таквима да дајемо његове поштено зарађене паре?
- СТЕФАН: Ниси ти толико глуп.
- ДАМЈАН: Ко каже да јесам?
- У собу уиадне Дара. Закоичава блузу, коса јој је разбарушена.*
- ДАРА: (Закоичавајући блузу)
Маму ли му његову мангупску!... Навалио на мене ко пастув...
- ВИОЛЕТА: Шта се догодило, госпођо?
- ДАРА: (Подигне главу, загледа се у њу)
Ви сте ћерка?
- ВИОЛЕТА: Шта се то тамо десило?
- ДАРА: Нтео да ме напаствује.
- ВИОЛЕТА: Ко?
- ДАРА: Онај ваш манијак. Напо ме на сред дворишта, баш га брига што свет пролази улицом и гледа! Па ја нисам курва!
- ВИОЛЕТА: Дали сте му повода?
- ДАРА: Ма, ајте, молим вас, какав повод!... Напалио се на моје груди! Многи се на њих пале!... Дала би му ја, није мени ово између ногу светиња, а није ни сапун па да се истроши, ал не може на силу! Не дам! То код мене не пролази, госпођо! А, вероватно, ни код вас.
(Доћерује косу)
Јел такве симптоме показивао и раније?
(Загледа се у Љубицу)
Јел ово госпођа заспала?

ВИОЛЕТА: Изгледа да јесте.

ДАРА: Ако. Нека се мало одмори, заслужила је. Намучила се сиротица ових дана. И ја сам, ал то је мени посо, а њој није.
(Одлази у собу. Застјане њоред Сџефана, загледа се у њега)
Ви сте такође син?... Онај најстарији?

СТЕФАН: Тачно.

ДАРА: Ето, сад сам вас све упознала. Имала сам ту част. Истина, госпођа ми је понешто причала о свима вама, ал друго је кад вас и лично видим.
(Ојетџ њође, њред враџима се окрене)
Да вам право кажем, није се баш нешто похвално изразила о вама. А мајке које немају много тога лепог да кажу о својој деци нису баш срећне.
(Оде у болесникову собу)

ДАМЈАН: То је он хтео да је силује, јел да?

Виолетџа и Сџефан ђуџе.

ДАМЈАН: Па рекао сам вам ја какав је он, за њега не постоји светиња, тај би да све упрља.

СТЕФАН: То се тебе не тиче, пусти га.

ДАМЈАН: Ал ја сам први бацио око на њу! То је инцест!

ВИОЛЕТА: Какав сад инцест, шта је теби?

ДАМЈАН: Па ако сам ја бацио око на њу онда му она дође ко снаја, ко род! Па зар није тако, Стефане?

СТЕФАН: Тако је.

ДАМЈАН: Одувек је тај наш Игор био велико говно. Најмлађи, па смо га пазили, а он је то користио.
(Пауза)
Никад га нисам волео.
(Пауза)
Онај тамо је веровао да ће од њега нешто бити, драго ми је што се преварио.

Враџи се Игор.

ДАМЈАН: Хтео си да је силујеш, јел да? Ниси успео.

ИГОР: Брајкане, не сери, живота ти.

ВИОЛЕТА: Тише мало, мама спава.

ИГОР: О, наша мамица одмара. А можда само глуми, а? Ја се не бих зачудио, уме она то.

Љубица ћолако усћане и скоро ћећурајући, као у ћолусну, ћође ћреко собе.

ВИОЛЕТА: Мама.

ЉУБИЦА: *(У ходу)*

Нисам знала да једној мајци рођена деца могу толико да се згаде.

Љубица оде у болесникову собу, За њом осћане нећријайћна ћићина. Сви неко време ћуће.

ДАМЈАН: *(Некако неодлучно ћодићне чашу и исћо се ћако оћласи)*

Живели.

(Пије све их време ћледајући)

ИГОР: Ја више не видим сврху да и даље седимо овде ко неки идиоти.

ВИОЛЕТА: Мајка нас је звала. То је била и његова жеља. Да дођемо, да нас последњи пут види.

(Пауза)

Можда ће имати и нешто да нам каже.

ИГОР: Шта?

ВИОЛЕТА: То само он зна.

СТЕФАН: Стрећемо се. Ако смо се већ договорили, онда мало морамо и да се стрпимо.

ДАМЈАН: Шта сте се то договорили?... Јесте ли то учинили док сам ја био напољу?... О чему сте се то договорили?

СТЕФАН: О сахрани.

ДАМЈАН: О чијој сахрани?

ИГОР: Па о твојој.

ДАМЈАН: Како мојој?... Па ја сам још жив.

ИГОР: Ако си, сахранићемо те живог, не би био први.

ДАМЈАН: *(Блене у сво ћроје)*

Како то може?... Јел се ви ти зезате са мном?

ИГОР: *(Зацерека се)*

О, јебо те, који је ово сисоје?

Виолейћа и Сћефан се ћакоће засмејуће.

- ИГОР: *(Пошио Дамјан и даље блене у њих, дрекне)*
Па о његовој сахрани, идиоте! О његовој! О сахрани оног човека тамо! Ваљда, кад умре, морамо и да га сахранимо? Или би га ти оставио да овде иструне! Можда си ти са његовим лешом имао неке друге планове? Да га балсамујемо? Да га бацимо у воду? Да га ти однесеш својој кући?
- ДАМЈАН: Нисам имао никакве планове.
- ИГОР: Па шта онда оћеш?
- ДАМЈАН: Ништа. Што се ти толико узбуђујеш?
(Пауза)
Ал вам, свеједно, не верујем.
- ВИОЛЕТА: Шта нам то, Дамјане, не верујеш?
- ДАМЈАН: Нешто кријете од мене.
- СТЕФАН: Шта то?
- ДАМЈАН: Не знам.
- СТЕФАН: Онда немој да причаш глупости. Ти си, уосталом, наш брат и ми немамо шта од тебе да кријемо.
- ВИОЛЕТА: Па, мајку му, ваљда ти је толико јасно.
Дамјан ћути, али се чини да га нису разуверили, само их и даље злујаво зледа.
- ИГОР: *(Приђе му, лупи га по рамену)*
Ето, брајкане, видиш како си паметан кад ћутиш. Ту си просто геније! Још ћу се поред тебе и искомплексирати.
- СТЕФАН: Дечко је, у ствари, врло напредан.
- ВИОЛЕТА: Треба га само усмерити на прави пут.
- СТЕФАН: Ако се то догоди, он ће за две године доживети светску славу као неки научник или велики мислилац.
- ИГОР: О, како ћемо му тада завидети!
- ВИОЛЕТА: Али и бити поносни на њега. Можда он тада неће хтети ни да нас погледа, можда ће нас се стидети!
- ДАМЈАН: Ја?... Јел то о мени реч?... Зато бих вас се стидео, па ви сте моји... мада на вас немам разлога да будем поносан...
(Ућути, схватио је да га завијлавају)

Стефан, Игор и Виолета не могу више да се контролишу, ћа ћрасну у смех, ћпросћо им од ћећа сузе ударе на очи.

Дамјан се само бесћомоћно осврће на ћих.

Врета се оћшкрину, ћровири Дара, чека да они ћрекину са смехом. Искашће се.

Виолета, Стефан и Игор ћолако ћрекидају са смехом.

ДАРА: Отац би да вас види.

Они ћуће, још се срећују од смеха.

ДАРА: Једног по једног, не може толику булументу одједном да поднесе.

(Они ћуће)

Пожурите, чека вас, ово су му можда последњи минути.

(Оде)

У соби ћишина. Нико се не одлучује да ћрви крене у болесникову собу.

ИГОР: Секо. Ти имаш предност, најстарија си.

ВИОЛЕТА: Не могу... Мораћу прво да прикупим довољно снаге за тај сусрет.

ИГОР: *(Стефану)*

Ти, буразеру?

СТЕФАН: Нека то први учини Дамјан, он је ћега највише волео.

ДАМЈАН: *(Скочи)*

Мене!?!... Мене онај тамо највише волео!? Јел ме ти то зезаш?

СТЕФАН: Јесте, волео те је више од нас.

ДАМЈАН: Па, колико ја знам, очима није могао да ме види!

ИГОР: Знаш и сам да он никад није показивао своја права осећања. Код ћега то и јесте био штос: највише је волео онога према коме је показивао најмање љубави. Немој да се правиш ко да то досад ниси знао. Па ти си, ако баш оћеш истину на сунце, био ћегов љубимац.

ДАМЈАН: Ја?

(Оћетћ је збућен, оћетћ само блене у ћих)

ВИОЛЕТА: Тако је, Дамјане. Сећам се, кад си се родио, толико је био срећан да је хтео да те задави.

ДАМЈАН: *(И даће их само бело ћледа)*

- ИГОР: Тако је он показивао своју љубав, то је био његов штос.
- ДАМЈАН: Па и тебе је хтео да задави, ал ти си тад имао петнаест година.
- ИГОР: Знам, то је било онда кад сам у школи поразбијао сав инвентар. Само, то тада код њега није било из љубави, ко код тебе, него из мржње.
- СТЕФАН: Пожури, он те тамо чека. Биће разочаран ако баш ти не будеш први, а то сад не смемо да му приредимо. Ти разбиј лед, ми ћемо се за то време припремити.
- ИГОР: *(Ойеӣ за удари дланом по рамену)*
Ајде, брајкане, ти си нам сад вођа!
- ДАМЈАН: *(Неодлучно пође ка враӣима)*
Не знам... А и кад ме види овако унакаженог...
- ВИОЛЕТА: Иди. Ја ћу одмах после тебе, ваљда ћу дотад прикупити довољно снаге.
- ДАМЈАН: *(На враӣима је, ухвати се за кваку)*
Шта да му кажем?
- ВИОЛЕТА: Ништа. Он ће теби рећи оно што је наумио.
- ДАМЈАН: Добро.
(Ошвори враӣа, па им се ойеӣи неодлучно окрене)
- ИГОР: Храбро, брајкане. Само напред.
Дамјан коначно закорачи у болесникову собу, за собом неодлучно заӣвари враӣа.
- ИГОР: *(Оде до сѣола, узме чашу, Сѣефану)*
Оћеш ти један?
- СТЕФАН: Касније.
- ИГОР: *(Ой̄ӣије)*
Јебо те, па ми ко да га се стварно прибојавамо, а?
- Пауза.*
- ИГОР: Не знам само због чега.
Пауза.
- ИГОР: *(Ойеӣи ой̄ӣије)*
Био је строг, то је истина, ал нам је пружио све што је могао.
- Пауза.*

ИГОР: Можда је то зато што знамо да смо га, у ствари, изневерили?!
И њега и себе?
(Оййије)
Толико смо га пута обманули, толико смо му пута пружили прилику да се у нас разочара... Па нико од нас не би могао да се похвали да је неки човек. Јел да?... Хтео је од нас да направи људе, толико му је било довољно, али ми се све некако чини да смо обичан шљам. А? Јесам ли у праву? Било би сјајно да нисам, јел да?

СТАФАН: Остави сад то. Ако немаш ништа паметније, онда је боље да ћутимо.

ИГОР: Ма, нема везе, све ће то исправити лова коју ћемо наследити од њега и фино је поделити. Штос је у томе што ловом, то сам схватио и тамо, док сам убијао, можеш да купиш чак и самога себе. Знаш да си убио недужне и немоћне, ал кад кући донесеш гомилу опљачканих пара све заборавиш. Чак и то да су те паре туђе, да их је неко други стицао и уштедео. Не прође ни један дан, а ти си већ убеђен да ти с правом припадају.

Враћи се Дамјан. У руци му она окрвављена марамица, гужва је. Скоро изгубљено сјане. Неко време ћути, а онда ћочне снажно марамицом да се шрља по лицу.

ИГОР: Шта радиш то, човече.

ДАМЈАН: (Ћути, само шрља лице)

ВИОЛЕТА: Шта је рекао?

ДАМЈАН: (Исио)

СТЕФАН: Сестра те је питала шта ти је онај тамо рекао?

ДАМЈАН: Ништа.

СТЕФАН: Како ништа, па што нас је онда позвао?

ДАМЈАН: Пљунуо ме је.

СТЕФАН: Шта?

ДАМЈАН: Само ме је пљунуо. Стајао сам поред његовог кревета и чекао да отвори очи, да ми нешто каже, а он је подигао главу и пљунуо ме. По сред лица. Како ме је само, онако измучен, погодио? Мајку ли му јебем покварену! Тамо ме онај претукао, а овај ме пљује!

- ИГОР: Па што га ниси задавио, пизда му материна?
- ДАМЈАН: Како?
- ИГОР: Лепо! Имаш руке! За шта ти их је бог дао? Да на улици њима држиш цигарете?
- ДАМЈАН: Није ми то пало на памет.
- ИГОР: А шта ти је пало на памет?
- ДАМЈАН: Ништа.
- ВИОЛЕТА: Прекини да том марамицом трљаш лице!
- ДАМЈАН: *(Сјусји руку са марамицом)*
Требало би га убити кад већ неће сам да умре.
- ИГОР: Па убиј га! Ено ти мој пиштољ, узми га и убиј, такве се увреде ни рођеном оцу не праштају. Еј, да плуне таквог човека!
- ДАМЈАН: Где је?
- ИГОР: Тамо! У мом сакоу!
- Дамјан оде до сјолице, из унутрашњег џепа сакоа извади Игоров пиштољ, гледа га.*
- ИГОР: Шта сад чекаш? Буди бар једном човек!
- ВИОЛЕТА: Људи, шта је вама, шта то радите, то није нормално!
- ИГОР: Ти ћути! Боље би ти било да водиш рачуна о својим болесним плућима и оном наркоману!
- ВИОЛЕТА: Стефане!
- СТЕФАН: То је питање части.
- ВИОЛЕТА: Али, одговараће!
- СТЕФАН: Неће! Средићемо то!
- ДАМЈАН: И за то имаш дебеле везе, јел да?
- СТЕФАН: Наравно да имам.
- ИГОР: Ајде! Буди једном, брајкане, и ти човек, крајње је време!
- Дамјан, са пиштољем у руци, пође на исти врати.*
- ИГОР: Стани!
- ДАМЈАН: *(Окрене се)*

- ИГОР: Знаш ли како се тиме рукује?
 ДАМЈАН: Не знам.
 ИГОР: Ваљда си пуцао у војсци?
 ДАМЈАН: Па знаш да нисам служио војску.
 ИГОР: Заборавио сам. Такве ко што си ти чак ни у војску не зову, шта ће им дебили! Дај то овамо.
(Узме му ѿшићољ. Рейћира ља. Показује ља Дамјану)
 Ставиш му цев на чело и повучеш ово. То се зове обарач. Видиш ли?
 ДАМЈАН: Видим.
 ИГОР: Само га повучеш и готово. Јеси ли разумео?
 ДАМЈАН: Јесам.
 ИГОР: Немој да се упишкиш кад зачујеш пуцањ. Нећеш?
 ДАМЈАН: Нећу.
 ИГОР: Одлично. Ајде сад.
(Тућине му ѿшићољ у руку)
 Заврши то, ми те овде чекамо.

Игор окрене леђа Дамјану, ѿђе од њеђа, али Дамјан сћоји на истом месћу, љледа за њим.

- ИГОР: *(Жусћиро се окрене)*
 Шта сад чекаш?!
 ДАМЈАН: *(Подигне руку са ѿшићољем, ућери ља у Игора)*
 Бенг! Бенг! Нема те више! Падај!
 ИГОР: *(Зљраби се за љлаву)*
 О, јебо те, овај ће начисто да ме урнише!
(Заурла на њеђа)
 Иди тамо, иди!...

Али ѿада Дамјан заиста ѿѿегне обарач, одјекне ѿуцањ, а Игор у чуду ѿодигне руке на љруди.

- ИГОР: *(Заносећи се)*
 Види тупавка... О, јебо те...
(Падне на ѿод)

СТЕФАН: Шта то радиш, будало једна?

Али му се Дамјан жусџиро окрене, одјекне још један пуцањ. Сџефан полако пада, покушава да се придржи за сџолицу, али је само џувуче па и она падне на поод заједно са њим.

ИГОР: Бенг! Бенг! Ни њега више нема, пао је.

ВИОЛЕТА: *(Прејлашено)*
Шта то уради, човече?... Нећеш, ваљда, и мене?

ДАМЈАН: Тебе нећу, ти си ми сестра. Иако си заслужила.

ВИОЛЕТА: *(Исџо)*
Да идем?

ДАМЈАН: Иди.

ВИОЛЕТА: *(Ујлашено закоракне, сџане)*

ДАМЈАН: Иди, иди.

ВИОЛЕТА: Ако се предомислиш?...

ДАМЈАН: Шта онда?

ВИОЛЕТА: Онда ми пуцај у леђа.

Виолетта полако, прејлашено, иде ка враџима док је Дамјан мирно, са џишџољем сџушџеним низ џело, џосмаџра. Оџвори враџа, закорачи у џредсобље, окрене се.

ВИОЛЕТА: Ниси пуцао?

ДАМЈАН: Нисам.

ВИОЛЕТА: Зашто?

ДАМЈАН: Нећу да ти учиним услугу.

ВИОЛЕТА: Кад боље размислим... могао си.

ДАМЈАН: Иди, иди, не гледај ме с тих врата ко нека будала!

ВИОЛЕТА: Идем.

Виолетта оде, за њом осџану враџа оџворена.

ДАМЈАН: *(Заурла за њом)*
Затвори та врата, ниси рођена у чамцу!

Пошџо се Виолетта не враћа да заџвори враџа он оде до њих, заџвори их, окрене се, заврџи џлавом, па мирно, не исџушџајући џишџољ, оде до мајчине фошеље, седне у њу, ћуши.

Из болесникове собе дође Љубица.

ЉУБИЦА: Шта се то овде догађа?
(*Сјане, гледа њо лешевима. Оде испред фошеље*)
Ово си ти урадио?

ДАМЈАН: (*Усјане*)
Седи, мама.

ЉУБИЦА: Шта ти је то требало?

ДАМЈАН: Седи, седи, ово је, од како памтим, твоје место.
(*Помаже јој да седне*)
Кад год ми ова кућа падне на памет, ја видим како ти ту седиш.
(*Сјусји се на њод, њоложи главу на њена колена, њишиољ му је још у руци*)

Пауза. Обоје ћуше.

Из истје собе дође Дара, сад сјремна на одлазак.

ДАРА: Госпођо, ја сад идем.
(*Засјане на сред собе, гледа њо лешевима без икаквог изненађења*)
Бићу ту сутра у исто време. Ако господин у међувремену умре, јавите ми телефоном да дођем да га окупам и обучем, ви то сами нећете моћи.
(*Пође. На врајима је. Окрене се, главом њокаже на лешеве*)
Кад ћете да почистите тај шљам?

ЉУБИЦА: Не знам.

ДАРА: Ја би вам помогла, ал сад журим. Ако успут налетим на ђубретаре са оним камионом, замолићу их да дођу и одвезу их на градско сметилиште. До виђења.

Дара оде.

Љубица и Дамјан нејомично седе, нису одговорили на Дарин њоздрав.

ДАМЈАН: Мама.

ЉУБИЦА: Молим?

ДАМЈАН: Јел он стварно још није умро?

ЉУБИЦА: Није.

ДАМЈАН: Не жури му се, јел да?

ЉУБИЦА: Данас није лако ни умирати

ДАМЈАН: Богами, и није.

ЉУБИЦА: Кад си већ свршио са њима, што ниси и са собом?

ДАМЈАН: Намеравао сам, ал ме спопала глад. Нећу гладан да умрем.

ЉУБИЦА: Кад мало предахнем, испржићу ти неко јаје.

ДАМЈАН: Хвала ти, мама, пржена јаја обожавам, ал их одавно нисам јео, није имао ко да ми их спреми. Испржи ми бар шест комада, да се добро наједем! Оћеш ли?

ЉУБИЦА: Хоћу.

ДАМЈАН: Добра си ми ти.

(Намештаа удобнице главу на њеним коленима)

Буйиње.

Завеса лагано пада.